

ARVIDSJAUR. (Piteå lappmark.)

Första upprinnelsen till detta pastorat var ett på kon. Johan III:s tid vid Arvidsjaur lappby uppbyggda kapell, dit Piteå sockens präster vid marknadstiderna reste upp för att betjäna de där församlade lapparna med predikan och andra kyrkliga förrättningar. Carl IX, som fann denna anordning otillräcklig för lapparnes kristliga fostran, utsände i början af 1600-talet flera kommissioner för att ordna församlingsförhållandena här uppe. Resultatet af de förhandlingar, som ägde rum i Arvidsjaur 25 jan. 1606, blef att lapparne i Simonsjerffwi, Locktaby och Arfwidsjerffwi enades om att »byggie theres kyrkio udi Arffwidsjerffwi by, ther Capellet nu står».¹ För att slippa en ny med förhållandena obekant kyrkoherde, begärde Piteålapparna att få behålla sin förutvarande pastor herr *Nils Andreaæ* i Piteå »för tungomålets skull». Han blef ock den, som närmast fick ombesörja kyrkobygget, och insattes hösten 1606 provisoriskt som kyrkoherde i det nya pastoratet, till hvilket äfven lades Gråträsk och ett par andra byar i Piteå socken. I juli följande år inrapporterades till K. M:jt, att Piteå lappkyrka i Arvidsjaur var fullbordad med undantag af en fjärdedel af taket på södra sidan. Inredningen var färdig så när som på några bänkar på manssidan, »och är den kiörkien hwad yxe och nafwer tilkomer wäl och ordentligere uphuggen än någon aff de andre kyrkier». Underdånig begäran framställdes om mässkläder, kalk och klocka. Det gamla kapellet förvandlades till tullbod eller kronomagasin. Men prästgård anhöll man att få slippa bygga, »emedan herr Nils hade prästgård i Piteå och hafver så lagat, att han kan komma deremellan både winter och sommar med häst opå en dagh eller halfannan». Denna anordning vann ej kon. Carls gillande. Hans mening var nämligen, att kyrkoherdarne i de nybildade lappmarkspastoraten skulle hafva sin fasta bostad därstädes. Af den anledningen förordnades, sannolikt i slutet af år 1607, till förste pastor i Arvidsjaur

1. **Lars Olai** (1608-14), förutvarande kaplan i Luleå och först ämnad till pastor i Luleå lappmark. Han nämnes 1608 khde i Piteå lappmark och kvitterar 22 maj 1609 sin årslön 40 tr spanmål.² Af en klagoskrift, som herr Nils i Piteå ingaf till kon. Gustaf Adolf 27 jan. 1614, framgår, att herr Lars Olai icke beherrskade lappska samt var bosatt nere vid Piteå kyrka och endast två gånger om året brukade resa upp till sin församling. Då konungen erfor, att andra lappmarkspräster gjorde på liknande sätt, beslöt han att återgå till den gamla ordningen att låta lappmarkerna utgöra annexer till motsvarande kustsocknar och satte 9 febr. 1614 herr Nils i Piteå åter i besittning af sin forna lappmark, i synnerhet som denne utfäst sig att utgifva åtskilliga böcker på lappska.³ Om Lars

¹ Handlingar rör. Skand. hist. 39.

² Jfr äfven *J. Nordlander*, Norrländska saml., h. 6, s. 309.

³ *K. B. Wiklund*, De första lappska böckerna (i Nord. tidskr. f. bok- och bibl.-väsen 9, 1922, s. 17).

Olai vet man för öfrigt endast, att han af ärkebiskop Peder Kenicius förordnades till annor lägenhet, obekant hvilken, samt att han af sin son Lars Larsson, lappfogde öfver Luleålapparna, köpte ett hemman i Öjebyn i Piteå, hvarå han på tinget 1614 begärde fasta.

Först genom kgl. br. 24 sept. 1640 blef Piteå lappmark för alltid skild från moderförsamlingen och till en början uppdelad i fyra pastorat. (Se Arjeplog.) Arvidsjaur här skildrade förhistoria ger förklaringen till, att dess då utnämnde kyrkoherde omedelbart kunde tillträda och mottaga kyrka och inventarium, under det man i de öfriga församlingarna först måste skrida till kyrkobyggnad. Pastoratets senare historia kan i korthet sammanfattas så, att till underlättande af gudstjänstutöfningen för de vid Nasafjälls bruksrörelse anställda formännen tvenne kapell uppbyggdes åren 1645-49¹ på vägen mellan silfverhyttan och Piteå, det ena vid *Afvaviken*, det andra vid *Gråträsk*, som ock en tid kom att blifva Arvidsjaur pastorers boställsort. De bodde sålunda i Gråträsk mellan åren 1649-62, men återflyttade efter silfverbrukets nedläggande till Arvidsjaur kyrkoplats. Enligt kgl. resolution 5 jan. 1696 skulle Arvidsjaur läggas som annex under Arjeplog, hvilket skedde först år 1700, men återfick sin rätt som egen församling genom kgl. br. 26 juni 1734.

Den första år 1607 färdigbyggda kyrkan blef såsom bristfällig ersatt med en ny träkyrka, som grundlades 1691, men invigdes först 10 jan. 1704. Liksom prästgården låg den på en steril plats af hård stenbunden jordmån och på alla sidor omgifven af myrar, så att ingen säd kunde växa och komma till mognad, hvarför ingen mer än pastor bodde vid kyrkan. Sådan klagan anföres i handlingar från 1700-talets slut. En ny kyrka uppfördes på annat ställe å en höjd sydväst om kyrksjön och fullbordades 1826, men har ersatts af en ännu nyare, uppförd på samma plats med användning af brukbara materialen från den förra.

Af de båda på 1640-talet uppförda kapellen vid Afvaviken och Gråträsk är det förstnämnda alldeles försvunnet. Lämningar af det senare, om hvars ålder och prästerliga betjäning uppgifterna hittills varit sväfvande, finnas ännu kvar.²

Från senare tid förskrifver sig *Malå* kapell, som år 1851 uppfördes och 1862 erhöll sin första kapellpredikant. Genom kgl. brefvet 30 dec. 1880 afsöndrades denna kapellförsamling från Arvidsjaur såsom eget pastorat. Se *Malå*.

Från 1640, då Arvidsjaur pastorserie återupptages, ha följande varit

PASTORER.

2. **Anders Petri Lundius** (1640-49), född lapp. Inskrefs såsom stud. i Upsala i aug. 1633. Enl. ett bref från Upsala domkapitel af d. 20 okt. 1640 var med befallningsmännens enrådande så ärnat, »att

¹ Enl. Västerbottens Landsböcker för dessa år (KA.)

² *F. W. Svenonius* har i Sv. Turistf. årsskrift 1907 beskrifvit och afbildat det gamla Gråträskkapellets rester. Ännu på 1830-talet benämnes ett par lägenheter i Gråträsk *Prästängen* och *Prästmyren* (Kb.). Någon *Ingevald* kan icke, som Tunæus och Grape uppgifva, ha varit präst här 1641.

dåv. skolmästaren i Lycksele d:s Jacobus skulle blifva pastor i Arvidsjaur, men efter man sedan förnummit, att han uti samma tjänst är för ungdomen omistandes . . . hafver man sig sålunda betänkt och för godt funnit att dominus And. P. Lundius skall der blifva pastor» med 20 dlr smt och 20 tr korn i lön. Men redan följande år blef han anklagad för hor, suspenderades samt blef här senare afsatt 1649, men fick de följande åren tjänstgöra i Nasafjäll och utnämndes slutligen till pastor i Jockmock. Se *Jockmock*.

3. **Jacob Jonæ Pontanus**, äfven **Potander** (1649-61), f. i Västerbotten. I mars 1626 inskrefs Jacobus Jonæ Umensis i Upsala univ:s matrikel. Under sin studenttid råkade han år 1637 i slagsmål med Andreas Petri Lappo, hvarvid de i fyllan kindpustat och fult rifvit hvarandra i ansiktet. Jacobus, som begynt striden, fick sitta 3 dygn in carcere. Han blef sin motparts efterträdare här, hitkom i okt. 1649 och fick efter en tid sin bostad förlagd till Gråträsk. Vid tinget i Arvidsjaur 30 jan. 1655 besvarade han sig öfver lapparnes försumlighet att komma tillsammans till gudstjänsten. På rådstugan i Piteå 27 juni 1657 bemödade sig herr Jacob Pontanus från Gråträsk förgäfves utfå ersättning för 3 t:r strömming. Han afled 1661.

Hans efterlevvande hustru *Sara* skulle af det årets lön erhålla 12 t:r spl och 30 dlr kmt, dess förutan blef henne efterlåtit att bruka den åker på tillkommande år, som hennes sal. man upptagit. Hon lefde ännu 1691 i Gråträsk och uppbar änkespanmål från Vibyggerå kyrkohärberge.

En dotter *Sara Jacobsdotter*, f. 1656, afled 22/6 1724 i Luleå landsförsamling.

4. **Nils Haquini Vindelius** (1661-62) från Sorsele af lappska föräldrar, inskrefs i Västerbottniska nationen 1659 och såsom stud. i Upsala univ:s matrikel 9 febr. 1660, prästv. i Säbrå kyrka 13 okt. 1661 och konfirmerades strax till Arvidsjaur församling uti sal. herr Jacobi Potandri rum och ställe; uppföres ock såsom predikant i Gråträsk, men afled redan 1662. Lektor Zach. Plantin i Hsand, som lånt honom respensionar, och prosten O. Graan i Piteå, som försträckt honom 8½ t:r spl., utfingo ersättning af den innestående årslönen.

5. **Daniel Martini Offerdalin** (1663-88), f. 1632 bondson från Offerdal, stud. 29 nov. 1656, prästv. 25 juli 1662, erhöll 4 nov. s. å. kollationsbref på Arvidsjärfvi lappförsamling och mottog vid sin ankomst 5 maj 1663 inventarier till Arvidsjaur kyrka efter sal. herr Jacob och sal.

herr Nielses död.¹ Från denna tid återflyttade pastorerna till Arvidsjaur kyrkplats. »Ledsen och trött med sina willa åhörarens undervisande och ej seende sig någon utväg att få svenskt pastorat, nödgades han gå kräftgången och blifva kapellan», säger Tunæus. Han utn. till komm. i Oviken, tilltr. där 1688, se vidare *Oviken*.

6. **Johan Nic. Beckius** (1688-1700) ankom 8 juni 1688 till pastoratet, utn. till pastor i Åsele 5 jan. 1696, hvilken befattning han tillträdde först 1700, då på samma gång Arvidsjaur blef annex under Arjeplog, se vidare *Åsele*.

Under annexåren 1700-35 voro *Johan Læstadius* (1700-19) och *Sigvard Granberg* (1719-31) khdr i Arjeplog, hvarunder gudstjänst och predikningar alternerades mellan de bägge kyrkorna. Den indragna pastorslönen i Arvidsjaur 20 t:r spl och 20 dlr smt skulle användas till en kapellanslön i Jockmock i Luleå lappmark, hvars pastor härefter flyttade till Kvickjock.

7. **Erik Wallinder** (1735-49), f. i Wallen i Junsele s:n. Från att vara komm. i Jockmock blef han pastor i Arjeplog m. dess annex Arvidsjaur 1732 efter sin svärfader Granlund, men sedan Arvidsjaur återfått pastoratsrätt, tillträdde han här ss. khde 1735 och fick sist transport såsom khde till Åsele 1749. I sin relation om lappmarken 1740 säger konsistoriet: Pastor vid Arvidsjaur är Erik Wallinder, 36 år gammal, tjänt i 9 år och har äfven en god hälsa, lagt sig så vinning om språket, att han nu kan på lappska förrätta alla ämbetet tillhöriga sysslor och söker efter förmåga de sig anförtrodda själar att sköta, af hvilka 166 äro som begå H. H. nattvard. Se vidare *Åsele*.

8. **Anders Alenius** (1749-63), f. i mars 1714 i Nordingrå; föräldrarna voro bonden Anders Persson i Ådal och Anna Mårtensdotter. Scholaris i Hsand 1725, gymn. 1732, student 23 aug. 1735 i Upsala, prästvt. till adj. i Bygdeå 1737, följande år adj. i Sorsele hos sin svärfader, af hvilken han, inhämtade nödig kunskap i lappska språket. I sin berättelse om visitationen i Lycksele 10 jan. 1741, då Alenius vid samma tillfälle predikade, säger prosten Telin: »och det var undransvärdt hur han (Alenius) med lika lätthet predikade svenska som lappska». På samma gång upplästes Alenii af kgl. Lappmarks direktion gifna fullmakt att vara missionär i Södra lappmarkerna. Han tackade för nådig ynnest, men fruktade dock, att han icke kunde gå ut därmed i anseende till sin långha

¹ Dessa nämnda företrädare hafva af *Grape* i hans Lappska herdaminne oriktigt angifvits och sammanblandats med ett par personer med samma förnamn.

opasslighet af lungсот. Ty när han får vara stilla på ett rum och i någorlunda värme, vet han icke så mycket däraf, men när han skall vara i köld, gå i vatten och ligga i lappkåtorna, uppväcket den ganska svårt, så att han omöjligt därmed uthärda kan. »Så vet jag ej», tillägger visitator, »hvad råd man härvid skall taga. Ty omistlig är han för lapparna, i anseende till sin flit och ifver för Guds namns ära och lapparnas salighet; men att han skall härigenom sätta lifvet till, det är en eftertänklighet. Imellertid försäkrar jag, att han gör sin plikt, så länge lifvet varar, ty han har ett ömt, ja nästan conscientiam scrupulosam uti många mål, hafvandes en stor hjärtängslan, när han hör och märker något otillbörligt, som ofta sker, sägandes sig vilja sköta predikostolen, men icke biktstolen.» Han efterträdde sin svärfader ss. komm. i Sorsele 1747, förordn. 2 nov. 1748 till pastor i Arvidsjaur, tilltr. 1749. Efter flera års sängliggande under en tid, då han för sin använda möda hade hoppats att befordras till någon fördelaktigare lägenhet, afled han i aug. 1763 och begravd 2 dec. Änka och 6 barn lämnade han i fattigt tillstånd, delvis orsakadt af tvänne prästgården förut öfvergångna eldsvådor.

G. 1739 m. *Brita Granlund*, dotter af komm. i Lycksele-Sorsele König Granlund. Hon erhöll 2 nådår, lär ha varit vacker, men elak till sinnes, d. 1776.

Barn: *Anna Barbara*, f. 1740, g. m. pastor i Åsele M. Degerman; *Anders*, f. 27/2 1743, pastor i Lycksele; *Carl Gustaf Bernhard*, f. 16/2 1744, skolmästare i Lycksele, d. 12/2 1790; *Margareta Sofia*, f. 14/1 1757, g. i Upsala 11/3 1798 m. stadsfysikus i Sala Joh. M. Ahl; *König*, f. 21/5 1761, klockare i Lycksele, d. 1/12 1854; *Brita Maria*, g. m. sergeanten Thomas Linder i Bygdeå.

Dessutom flera barn döda i unga år.

9. **Pehr Edin** (1766-1803), f. 7 nov. 1723 i Åsele, son af pärlfiskeriinspektör Pehr Edin, boende i Söder Åsele, och Catharina Ekeblad. Efter studier i Åsele skola och Hsand stud. 1745, prästv. till adj. åt prosten P. Fjällström i Lycksele 1757. Nådårspred. efter honom 1764, rekommenderas af Hsand konsist. till pastoratet i Arvidsjaur såsom varande en stadig, allvarsam och ömsint prästman och med kgl. Lappmarksdirektionens bifall här pastor med tilltr. 1766. I de under åren 1786 och 1839 utkomna lappska psalmböckerna bära 5 psalmer pastor Edins namn. Predikant vid prästmötet i Piteå 1782. En aktningsvärd och trogen herde. Han afled 27 juli 1803. Under hans ämbets-tid erhöll Arvidsjaur kyrka sin större ringklocka ss. gåfva af kgl. Lappmarks-direktionen, men af miss-tag står Arjeplogs namn gjutet i inskriptionen. Arvidsjaur församling stod 1786 i begrepp att anskaffa en ny mässekalk och uppsätta en ny prästgårdsbyggnad samt att på pastors kost årligen göra dagsverken till präst-

bordets uppodling, hvilket konsistoriet i Hsand ansåg vara mycket godt och berömligt (Hdpr. 25/10 1786).

G. 1) m. *Anna Barbro Westling* fr. Umeå, dotter af bokbindaren och handl. Mikael W. och dotterdotter till pastor E. Sjöberg i Åsele, d. af slag 27/5 1770, 31 år.

2) m. *Christina Gafvelin*, f. 23/3 1733, dotter af länsman Per G. i Åsele och Magdalena Sjöberg, kusin till förra hustrun.

Barn i förra giftet: *Bernhard Michael*, d. 2/7 1766, 2 år; *Margareta Catharina*, f. 1765, g. m. fänrik Pehr Wåhlström, d. 8/2 1796 i Arvidsjaur; *Pehr*, f. 1767, efterträdande pastor här; *Anna Christina*, f. 4/11 1768, d. 3/5 1770.

Barn i senare giftet: *Magdalena Christina*, f. 14/9 1777, d. 15/9 s. å.

Tr.: Werldenes skapelse såsom et werk, hwilket den allena sanne Guden tilkommer och honom öfwer all ting uphöjer och förhärligar. Prästmötespredikan wid prästmötet i Piteå d. 26 febr. 1782. Sthm 1783. - I handskrift finnes af honom en kortare beskrifning öfver Arvidsjaur församling, dat. 28 apr. 1772 (*Tilas* samling i topografi. Fol. Kgl. Bibl. i Sthm).

10. **Jonas Grönlund** (utn. 1804), komm. i Sorsele, utn. till pastor i Arvidsjaur 1804, men afled i dec. s. å. före tillträdet. Se komministrar i *Lycksele*.

11. **Pehr Edin** (1805-44), f. 3 febr. 1767 i Arvidsjaur, företrädarens son. Efter studier i Piteå och Hsand stud. 1786, prästv. till adj. hos fadren 1 juli 1792 och vid hans död nådårspred. 1803 samt utn. till efterträdare 26 mars 1805, tilltr. 1 maj s. å. Blef för oordentlighet i tjänsten 1812 entledigad från pastoralvården samt gm k. maj:ts utslag 19 okt. 1825, för det han under utöfning af sitt ämbete varit af starka drycker rörd, skild från all prästerlig tjänstgöring med bibehållande af halfva lönen. Konsistoriet tolkade detta så, att han skulle återställa prästbref och fullmakt samt afklädas kappa och krage, men enligt kgl. maj:ts afgifna förklaring 27 apr. 1826 hade han rätt att bruka prästerlig dräkt. Under hans lifstid tjänstgjorde såsom vice pastorer efter hvarandra tvänne hans mågar Carl Johan Fjellström (1812-1820) och Gustaf Edvard Rhen (1820-32) samt Gustaf Westerlund (1832-45). Pastor Edin afled 21 jan. 1844.

G. m. *Catharina Renberg*, klockaredotter i Arvidsjaur, af ett stilla anspråkslöst sinnelag. Hon uppbar efter mannens död 3½ t:r korn och ett gratial af 50 rdr banco, afled på Fridstad.

Barn: *Anna Christina*, f. 28/2 1797, g. 10/1 1813 m. Carl Joh. Fjellström, pastor i Arjeplog; *Johan Petter*, f. 26/7 1798, länsman i Skellefteå, d. 25/4 1835; *Erik Gustaf*, f. 12/11 1799, länsman i Arvidsjaur; *Catharina Margareta*, f. 23/1 1801, bodde vid Arvidsjaur marknadsplats och skötte handeln i brodern Arvids nederlagsstuga; *Sofia Fredrika*, f. 4/3 1804, g. 25/3 1822 m. prosten och khden

Gust. Edv. Rehn i Älfkarleby, d. 4/5 1843; *Hedvig Maria*, f. 9/5 1806, g. 9/4 1828 m. klockaren Anders Gabr:son Lehnman i Renvallen, Arvidsjaur; *Ulrika Carolina*, f. 1809, ogift, något svagsint; *Arvid Bernhard*, f. 30/6 1811, handlande i Piteå, d. 22/7 1865 i Sthm, begr. å Nya Kyrkogården; *Charlotta (Lotta) Desideria*, f. 15/3 1814, ogift, d. i Arvidsjaur 3/4 1895; *Carl Aron*, f. 1/7 1816, sjöman, hemkommen sjuk, afled i Piteå.

12. **Gustaf Engelmark** (1846-73), f. 31 maj 1787 i Enontekis, son af pastor i Jockmock Daniel Engelmark. Stud. 8 sept. 1806, vid 23 års ålder prästv. till adj. hos sin fader i Jockmock 1 juli 1810, nåårspred. i Kvickjock 27 maj 1818, åter adj. i Jockmock 31 mars 1819, missionär i Piteå lappmarksdistrikt i 2 år från 24 sept. 1823, hvarefter han 1 okt. 1825 blef t. f. pastor i Jockmock och nåårspred. efter sin faders död. Utn. skolmästare i Gellivare 9 maj 1827, tilltr. 1 maj 1828, hvilken tjänst han innehade, till dess han tillträdde som pastor i Arvidsjaur 1846, hvartill han utnämndes 26 juni 1844. Detta var under separatismens häftiga för församlingsfriden störande dagar, och pastor Engelmark blef vid en visitation anklagad för att i sina predikningar icke göra tillbörlig skillnad mellan lag och evangelium; i anledning häraf anhöll han om tjänstebiträde, hvilket ock honom beviljades. Skildras såsom en tillbakadragen, enkel, fredlig ock anspråkslös man, som ej utkräde sina prästrättigheter, tillfölje hvaraf flera tusen kronor voro utestående såsom rest vid hans död. Men hans separatistiska motståndare sökte nu vid minnet af deras skonamma och eftergifvande pastor att villigt godtgöra hans änka och barn, hvad de i det hänseendet försummat mot den lefvande. Minnestecknaren vid prästmötet 1877 (K. J. Edvall) omtalar ett vackert exempel på hans samvetsgrannhet. Då en person framställde för honom ett fördelaktigt förslag svarade han: »Det kunde väl vara bra, men jag tviflar om det vore rätt», hvarpå invändes: »det vore ju ingen, som kunde bevisa det orätta». Pastor E. lade då handen på sitt bröst och sade med mildt allvar: »Jag har här den, som nog bevisar». Stilla, som hans lif förflutit, blef ock hans slut. Hans anhöriga hade hjälpt honom påklädd framför eldbrasan morgonen 29 dec. 1873, och där hade han oförmärkt utandats sin sista suck.

G. m. *Dorothea Randström*, f. 7/3 1801, dotter af nybyggaren Olof R. i Jockmock och Catharina Christina Pehrsson, d. i Arvidsjaur 10/11 1893.

Barn: *Anna Catharina*, f. 31/3 1826, g. 18/1 1844 m. länsman Theodor Silfverbrand, Gellivare, änka 1878, d. 1908; *Frans Gustaf*, f. 11/6 1829, handlande i Glommersträsk, Arvidsjaur, d. 19/8 1908; *Oscar*, f. 30/12 1830, handlande i Svartlå, Öfverluleå, d. 28/1 1911 i Arvidsjaur; *Bernhard*, f. 19/4 1834, handlande i Älfsbyn, d. 26/9 1916; *Brigitta Dorothea*, f. 3/6 1838, g. m. skollärare Rhen i Arjeplog; d. 16/9 1882 därst.; *Augusta*, f. 1/4 1840, ogift, bosatt i Arvidsjaur kyrkostad.

13. **Pehr Theodor Winnberg** (1875-87), f. 25 dec. 1813 i Torps prästgård, son af majoren Joh. Ludv. W. och Inga Marg. Wasenius, khdedr i Torp. Intogs i Frösö skola 1 febr. 1822, stud. i Upsala 1836, prästv. 17 dec. 1837 till past.adj. i Helgum och tjänstgjorde där och i Dorothea till nov. 1839, då han blef v. komm. i Ytterlännäs. Nådårspred. vid Umeå landsförsaml. ena sacellani 17 mars 1841, past. adj. i Mo apr. 1843 och i Dorothea 8 jan. 1844, afl. examen i lappska språket 5 mars 1848, past. ex. 5 mars 1853, t. f. past. i Arvidsjaur 8 mars 1854, utn. pastor i Arjeplog 13 juni 1854, tilltr. 1 maj 1857 samt tillika v. skolmästare därstädes s. d.; utn. pastor i Arvidsjaur 18 mars 1874, tilltr. 1 maj 1875. Afled 12 jan. 1887.

G. 1845 m. *Märta Brigitta Mikaelsson Paulin*, f. 28/8 1824, bonddotter från Laiksjön, Dorotea, d. 12/10 1889 i Arjeplog.

Barn: *Johan*, f. 6/5 1846, småskollärare i Arjeplog; *Petrus*, f. 28/1 1847, hemmansägare i Östansjö, därst.; *Karin*, f. 8/4 1850, g. 24/6 1869 m. hemmansägaren Teod. Vallström i Båtjaur, därst.; *Anna*, f. 2/4 1852, g. 29/12 1872 m. hemmansägaren Frans Vilh. Carlberg i Östansjö; *Inga*, f. 28/7 1853; *Amanda Charlotta*, f. 14/10 1856 i Arvidsjaur; *Alfred Teodor*, f. 15/11 1858, banktjänsteman i Luleå 1881; *Jonas Oskar*, f. 16/10 1861, handlande i Arjeplog; *Mathilda Paulina*, f. 25/11 1862; *Freja Marta Eugenia*, f. 1866, d. 21/9 1867; *Axel Vilhelm*, f. 1868, d. s. å. (*Ahlström*, Norrl. slægter.)

14. **Magnus Theodor Berlin** (1889-1916), f. 27 nov. 1830 i Linsell, son af kapellpred. i Fjellsjö Nils Magnus B. och Anna Brita Lundahl. Missionskateket i Jockmock 1860; med nådig dispens fr. akad. examina enl. kgl. br. 21 juli 1865, aflade han prästex. 18 okt. och prästv. 19 okt. 1866 för tjänstg. i stiftets lappmarksförsamlingar. Nådårspred. i Jockmock 24 okt. s. å., v. past. därst. 29 juli 1868, v. komm. och skolmästare i Qvickjock 25 maj 1870, ordin. d:o 12 juni 1871, tilltr. genast. Befullm. khde i Arjeplog 14 dec. 1876, tilltr. 1 maj 1879, khde i Arvidsjaur 23 maj 1887, tilltr. 1 maj 1889. Visitator i norra lappmarksdistriktet från 1885, folkskoleinspektör 1886-95. LVO 1895. Han afled 30 mars 1916.

G. 19/8 1869 m. *Brita Johanna Westerlund*, f. 2/7 1841 i Arvidsjaur, dotter af khden Gustaf W. i Jockmock och Brita Christina Nyström; d. i Lycksele 1922 och begrafven i Arvidsjaur 18/1.

Barn: *Henrik Teodor*, f. 26/11 1870, komm. i Qvickjock, sedan i Luleå; *Hanna Kristina*, f. 16/4 1872, poststationsförest. i Arvidsjaur; *Hulda Augusta*, f. 21/2 1874, g. 19/8 1898 m. slöjdskoleinspektör Carl Eugéne Gavuzzi, änka 1909; *Hugo Emanuel*, f. 10/12 1875, komm. i Nätra, sist khde i Lycksele; *Ernst Gottfrid*, f. 10/3 1877, bankkassör i Luleå; *Klara Maria*, f. och d. 1882.

Utg.: Predikan på Nyårsdagen (i Predikn. af prester inom Hsands st., Hsand 1883). - Deltagit i öfvers. af lappska psalm- och evangelieboken, som utkom i Luleå 1895-96.

KOMMINISTER.¹

Genom kgl. bref 3 febr. 1899 inrättades en komministratur i Arvidsjaur utan boställsförmån, hvars förste innehafvare var

1. **Klas Immanuel Sundelin** (1899-1907), f. i Ådals-Liden 4 apr. 1873, son af khden i Nora Per Alfred Nikolaus S. och Helena Augusta Elisabet Gavelius. Efter studier i Hsand stud. i Upsala ht 1891, prästv. 31 juni 1897, kontraktsadjunkt i Västerbottens tredje kontrakt 1 apr. 1899, komm. i Arvidsjaur 30 sept. s. å., tilltr. genast. Kallad till brukspredikant vid Hörnefors fr. 1 jan. 1908, och då Hörnefors nya pastorat bildades genom utbrutna delar af Nordmalings och Umeå socken 20 dec. 1912, utn. han till dess första khde 9 aug. 1913 och tillträdde omedelbart.

G. 2/6 1900 m. *Hedvig Celestine Blomquist*, lärarinna, f. i Kristianstads garnisonsförs. 26/9 1874, dotter till styckjunkaren Robert Vilhelm B. och Carolina Bolinder.

Barn: *Gunnar Johannes*, f. i Arvidsjaur 22/2 1901; *Greta Irene*, f. 4/3 1902; *Per Vilhelm*, f. 20/8 1903; *Klas Uno*, f. 22/7 1905; *Elsa Carolina*, f. 4/3 1907; *Märta Helena*, f. i Hörnefors i Umeå landsförs. 19/12 1909; *Nils Arne*, f. 6/7 1911; *Kjerstin Hedvig Elisabet*, f. 8/12 1912.

KAPELLPREDIKANTER I MALÅ.

1. **Olof Lindahl** (1862-75), utn. kapellpred. i Malå nov. 1852, tillika visitator och kontraktsprost i Södra Lappmarkens kontrakt, utn. khde i *Wilhelmina* 1784, tilltr. 1 maj 1875, se *Wilhelmina*.

2. **Johannes Mörtsell** (1875-84), se khdar i *Stensele*.